

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 5 augustus 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een hoog-laag-bed en antidecubitusmatras (AD-matras).

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak hulpmiddelenzorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker is bekend met een hoge complexe dwarslaesie, waardoor hij beperkt is in zijn mobiliteit en zelfverzorging. Daarnaast heeft hij eerder een decubitus wond gehad op zijn stuit. Op basis hiervan heeft de behandelend revalidatiearts een indicatie gesteld voor een hoog-laag-bed ten behoeve van verzorging en een AD-matras om decubitus te voorkomen.

Met de ergotherapeuten van het revalidatiecentrum zijn specificaties opgesteld waaraan het bed moet voldoen. Verzoeker heeft zich tot een door verweerder niet-gecontracteerde zorgaanbieder gewend om voornoemde hulpmiddelen af te nemen. De zorgaanbieder heeft een offerte opgesteld. Verzoeker heeft deze offerte aan de ziektekostenverzekeraar voorgelegd en verzocht om vergoeding van een hoog-laag-bed en een AD-matras.

Verweerder heeft de aanvraag afgewezen. Volgens verweerder voldoet het hoog-laag-bed aan de medische indicatie van verzoeker, maar het matras niet. Om van een adequaat functionerend hulpmiddel te spreken moeten echter zowel het matras aan de medische indicatie van verzoeker voldoen. Uit de informatie die verweerder van de zorgaanbieder heeft ontvangen, blijkt namelijk niet dat het matras voldoet aan de specificaties en voorwaarden om als statisch AD-matras (anti-decubitus matras) te worden aangemerkt. De zorgaanbieder heeft ook geen MDR-certificaat overgelegd, waaruit blijkt dat aan de MDR-wetgeving wordt voldaan. Om die reden komen de hiervoor genoemde hulpmiddelen niet voor vergoeding in aanmerking.

Verder merkt verweerder op dat verzoeker zich heeft gewend tot een niet-

gecontracteerde zorgaanbieder. In dat geval is er slechts een vergoeding van 80% van het markt gebruikelijke tarief.

Juridisch kader

In artikel 2.17 lid 1 onderdeel a van de Regeling zorgverzekering (Rzv) is de aanspraak op hoog-laagbedden, met inbegrip van daarvoor bestemde matrassen geregeld. Een 'daarvoor bestemd matras' kan een AD-matras zijn.

De aanspraak op alleen anti-decubitusbedden, -matrassen en -overtrekken ter behandeling en preventie van decubitus is ook opgenomen in artikel 2.17, 1e lid, onderdeel b van de Rzv.

Deze hulpmiddelen kunnen geïndiceerd zijn indien sprake is van verzorging en/of verpleging op bed.

Volgens artikel 2.1, derde lid, van het Besluit zorgverzekering (Bzv), heeft een verzekerde slechts recht op een vorm van zorg of een dienst voor zover hij daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen.

Een verzekerde heeft ingevolge artikel 2.9, eerste lid, van het Bzv (te allen tijde) recht op een goed functionerend hulpmiddel, passend bij de beperking van de verzekerde (dus adequaat). Een hulpmiddel moet geschikt zijn om de beperkingen/belemmeringen van verzekerde in aanvaardbare mate te compenseren, alsmede de concrete feiten en omstandigheden waarin de individuele verzekerde op het gebruik ervan is aangewezen

Vervolgens is het uitgangspunt dat de doelmatigheid een onderwerp is dat behoort tot de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraar. Hierbij kunnen de kosten in overweging worden genomen. De verstrekking moet niet onnodig duur zijn. Van een onnodig dure voorziening kan sprake zijn als in plaats van deze voorziening goedkopere adequate, alternatieve hulpmiddelen voorhanden zijn

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Uit de voorliggende informatie is op te maken dat verzoeker een indicatie heeft voor een hoog-laagbed en een AD-matras, en dat deze indicatie niet in geschil is.

Aangevraagd zijn een verpleegbed à € 6120,- met 3-liften-systeem met hoog/laag functie, wielen met rem en bedhekken, en een matras à € 1320,40. Uit de voorliggende informatie kan opgemaakt worden dat het bed, voorzien van een hoog/laag functie, een bed in speciale uitvoering is, zoals bedoeld in de regelgeving.

In het bij het dossier gevoegde overzicht geeft de leverancier aan dat het om een matras gaat met als compositie (samenstelling matraskern) '5HR40 / 12P130 / 3.5ANGEL' en een matrastijk (hoes) voorzien van eucalyptus probiotica en afritsbare waterproof topcovers. In een later schrijven heeft de leverancier dit aangevuld met de opmerking 'AD-uitvoering'.

De vraag die in geschil naar voren komt is of het gevraagde matras een antidecubitusmatras is zoals bedoeld in de regelgeving en met name of deze voldoet aan alle kwaliteitseisen waar een antidecubitusmatras aan moet voldoen. Dit is uit de voorliggende informatie niet op te maken. Het Zorginstituut kan dit ook niet beoordelen.

Zo zijn HR40 (HR staat voor 'high resilience') (schuim)matrassen ook in de reguliere handel verkrijgbaar, waarbij veelal wordt aangegeven dat deze comfort bieden en niet dat deze (ook) als antidecubitus matras bedoeld zou kunnen zijn. Het Zorginstituut niet over (een lijst met) specificaties waaraan een antidecubitusmatras zou moeten voldoen. Wij gaan uit van informatie van zorgverleners, leveranciers en zorgverzekeraars.

Verweerder geeft in dit geval aan dat informatie is opgevraagd bij de leverancier, waaruit blijkt dat het matras bestaat uit Pantera® 2130/P130 schuim met een densiteit van 50 kg/m³, een hardheid van 3,7 kPa (kilopascal) en een trek sterkte van 75 kPa, en visco-elastisch (traag)schuim Visco 50 Angle Pearl (gel), met een densiteit 50 kg/m³, een hardheid (ILD) van 40 Newton en een drukweerstand (CLD) van 1,3 kPa. Daarnaast geeft verweerder aan dat er geen MDR-certificaat is aangeleverd en geen gegevens bekend zijn over de maximum druk (mmHg), airflow meting en Ball rebound test.

Gelet hierop kan verweerder uit de factuur en de aangeleverde informatie niet opmaken dat het geleverde matras bestemd voor verzekerde voldoet aan de voorwaarden voor een statisch antidecubitusmatras conform de indicatie van verzoeker.

Volgens de bij het dossier gevoegde risicoscorelijst bestaat er een verhoogd risico op decubitus. Verweerder geeft aan dat er een indicatie is voor een statisch antidecubitusmatras. Informatie van het revalidatiecentrum c.q. van de behandelend ergotherapeuten ontbreekt echter bij de voorliggende stukken. Of een antidecubitus-schuimmatras voor verzoeker voldoende is, of dat een statisch luchtmatras aangewezen is, of dat verzoeker ook uitkomt met een matras dat niet specifiek als anti-decubitusmatras bedoeld is, is uit de voorliggende informatie niet te beoordelen.¹

Uit de voorliggende informatie is op te maken dat indicatie voor het hoog-laag-bed en het AD-matras niet ter discussie staat. Uitgangspunt is dat een verzekerde (te alle tijde) recht heeft op een adequaat hulpmiddel. Het is aan verweerder om de doelmatigheid te beoordelen van de inzet van de aangevraagde hulpmiddelen.

Het Zorginstituut kan niet adviseren over de (hoogte van) vergoeding van een hulpmiddel dat afgenomen is bij een niet-gecontracteerde leverancier.

Conclusie

Uit het voorliggende informatie blijkt dat verzoeker redelijkerwijs aangewezen op een hoog-laag-bed en AD-matras. Verzoeker heeft recht op een adequaat functionerend hulpmiddel. Het is aan verweerder om de doelmatigheid te beoordelen.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoeker heeft recht op een adequaat hulpmiddel.

¹ Voor een overzicht van verschillende antidecubitusmatrassen en hun kenmerken, zie bijv. tabel 4.1 op pag 50 in de Richtlijn Decubitus, V&VN, 2021, www.venvn.nl/richtlijnen/alle-richtlijnen/richtlijn-decubitus/ (geraadpleegd augustus 2022).